

Piese românești pe scenele sovietice

Dramaturgia clasică și contemporană românească se bucură de multă atenție din partea teatrelor din cele mai depărtate orașe și republici sovietice.

Astfel, de la premiera piesei *O scrisoare pierdută* de I. L. Caragiale — care a avut loc la Moscova în 1952 și care în aceeași primăvară se juca în 14 mari teatre din U.R.S.S. — dramaturgia românească a pătruns din ce în ce mai mult și mai departe pe scenele sovietice. Piesa *Ultima oră* de Mihail Sebastian s-a bucurat și ea de un deosebit succes, în special la Teatrul de Satiră din Moscova.

În stagiunea trecută, spectatorii sovietici au apreciat piesa *Citadela sfărîmată* de Horia Lovinescu, montată la Teatrul Komsomolului din Moscova.

Calitățile remarcabile ale acestei piese, caracterul ei de frescă a evenimentelor de la o mare răspîntie socială, bogăția tematică, intensitatea dramatică și alternanța conflictelor, care — după expresia unui critic sovietic — «sînt suficiente pentru trei obișnuite piese contemporane „bunicele”», toate acestea nu puteau să nu stîrnească un viu interes în lumea teatrului.

Teatrul Tinărului Spectator din Riga, al cărui colectiv a fost entuziasmat de piesă, a hotărît să o prezinte publicului și, în acest scop, a invitat doi tineri regizori romini (pe I. Maximilian și pe subsemnatul) pentru a o pune în scenă.

Teatrul Tinărului Spectator din capitala Letoniei sovietice are o frumoasă tradiție: reprezentînd opere foarte diferite din dramaturgia clasică și contemporană letohă și universală, își întocmește repertoriul în așa fel, încît, laolaltă cu piesele care se adresează spectatorilor celor mai „tineri” și școlărilor mai răsăriți, el cuprinde și piese pentru... foștii „tineri spectatori”. Astfel, în stagiunea trecută, au fost reprezentate piesele: *Mașenka* de A. Afinoghenov, *Micuta Dorrit* după Ch. Dickens, *Romeo și Julieta*

Scenă din „Citadela sfărîmată”

de W. Shakespeare, *Suflete moarte* de N. Gogol ș.a.

Evenimentele și caracterele piesei *Citadela sfărîmată* au fost înțelese și s-au dovedit a fi nu numai accesibile, dar și apropiate oarecum colectivului de actori. S-a lucrat într-o atmosferă deosebit de creatoare și, într-un timp destul de scurt, în pragul închiderii stagiunii, spectacolul a putut fi realizat la un nivel corespunzător.

Premiera a avut loc la 12 iunie și a reușit să satisfacă pe deplin toate așteptările. În turneul pe care teatrul l-a întreprins, îndată după premieră, în capitala Estoniei sovietice, orașul Tallin, spectacolul s-a bucurat de un deosebit succes.

Presa și critica au salutat călduros primul spectacol cu o piesă românească într-o capitală baltică. Astfel, într-o recenzie apărută în ziarul „Sovetskaja Latvija” (Letonia sovietică), după ce se subliniază calitățile

deosebite ale piesei și creațiile unor actori, se spune: „...Spectacolul a fost montat cu multă sensibilitate față de materialul, genul și caracterul piesei, cu o subtilă înțelegere a sensului ei ideologic, a diverselor părți și personaje. Plecînd de la teatru, spectatorul înțelege că numai un scop grandios poate smulge pe om din mediocritate și că scopul existenței lui trebuie să fie făurirea unei vieți noi, laolaltă cu toți cei ce muncesc. Spectacolului îi sînt asigurate o îndelungată existență scenică și un succes incontestabil de public”. De asemenea, revista „Literatura un Maaksla” (Literatura și arta) a publicat un articol elogios asupra spectacolului, intitulat „Un mare, bînméritéat succes”, semnat de J.

Jurovski, artist al poporului din U.R.S.S.

Montarea piesei *Citadela sfărîmată* (titlul traducerii: *In casa d-lui Dragomirescu*) a suscitat un viu interes în lumea artistică din Rîga, oraș cu valoroase tradiții culturale și în special artistice. S-au purtat cu acest prilej multe discuții despre dramaturgia și teatrul românesc.

La o consfătuire a regizorilor din teatrele republicilor baltice și ale Belorusiei, cîțiva regizori din Rîga, Tallin, Kaunas, Minsk și Brest, manifestîndu-și interesul față de *Citadela sfărîmată*, au solicitat-o pentru a o monta în teatrele respective. În urma turneului întreprins de Teatrul Komsomolului din Moscova, cu această piesă, ea a fost inclusă și în repertoriul altor teatre, printre care teatrul „Pușkin” din Leningrad și Teatrul Academic „I. Franko” din Kiev.

Datorită traducerilor făcute în ultimii ani, cititorii și spectatorii sovietici au cunoscut din ce în ce mai multe piese românești de Caragiale, Delavrancea, M. Sebastian, T. Mușatescu, M. Davidoglu, A. Baranga, H. Lovinescu, M. Banuș ș.a. Un exemplu grăi-

tor al interesului de care se bucură dramaturgia noastră și al amploarei pe care o ia reprezentarea ei pe scenele sovietice, îl constituie faptul că, pentru stagiunea actuală, piesa lui M. Sebastian, *Steaua fără nume*,

a fost inclusă în repertoriul a aproape o sută de teatre din U.R.S.S. și că dreptul primei reprezentări e rezervat Teatrului Academic de Artă din Moscova (M.H.A.T.).

Fără îndoială că, în cadrul schimbului reciproc de valori culturale, s-a făcut mult în ceea ce privește popularizarea dramaturgiei sovietice în țara noastră și a dramaturgiei noastre în diferite republici sovietice. Nu se poate spune însă că ne cunoaștem perfect. Sînt încă multe comori ale gândirii artistice a popoarelor sovietice și a poporului nostru ca.e așteaptă a fi prețuite de spectatori.

În acest sens, autorul acestor rînduri va fi foarte fericit dacă, într-un viitor apropiat, va realiza promisiunea făcută prietenilor din Letonia de a pune în scenă una din mînunatele opere clasice ale lui Rainis sau Rudolf Blaumanis — opere puțin cunoscute publicului românesc.

E un angajament plăcut, pe care mi l-am asumat din toată inima, în numele prieteniei popoarelor noastre.

Călin P. FLORIAN

Teatrul nostru: o revelație

Ne incumetăm să revenim, după scurgerea atîtor luni, la ecoul pe care l-au avut în presa străină spectacolele date de ansamblul Teatrului Național „I. L. Caragiale” în cadrul Festivalului de Artă Dramatică de la Paris. De astă dată e vorba de un pasaj extras dintr-un reportaj apărut în nr. 111/1956 al revistei „Paris-Théâtre” și în care, dincolo de simpla apreciere laudativă, ne place să găsim expresia unei fundamentate și nepregetate prețuiri ce se adresează atît interpretării, cit și textelor și ca atare... nu vine nici-

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ТЕАТР ЮНОГО ЗРИТЕЛЯ ЛАТВИЙСКОЙ ССР
ИМЕНИ ЛЕНИНСКОГО КОМСОМОЛА
г. Рига

ХОРИА ЛОВИНЕСКУ

В ДОМЕ ГОСПОДИНА ДРАГОМИРЕСКУ

Пьеса в 8 действиях, 6 картинах

Перевод с румынского
Н. Мусулде и Н. Ключникова

Programul Teatrului Tînărului Spectator
(Rîga) la „Citadela sfărîmată”